

DAVOR ŽUNIC

Čarolije Skenderove operne bajke

**Praizvedba: Opera
 »Šuma Striborova«
 Ivana Josipa Skendera
 izvedena u HNK Ivana
 pl. Zajca u Rijeci u
 koprodukciji s MBZ**

Zdenka WEBER

Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca u Rijeci dobilo je, zahvaljujući koprodukciji s Muzičkim biennialom Zagreb, operni naslov koji će nedvojbeno ostati na repertoaru toga vrlo agilnog i za suvremeno hrvatsko glazbeno-scensko stvaralaštvo trajno zainteresiranog kazališta.

Naime, praizvedba opere »Šuma Striborova«, s oznakom »opera za velike i male«, Ivana Josipa Skendera (Varaždin, 1981.), održana 13. travnja pred punim gledalištem u kojemu je bio i velik broj mališana, već je kod prvog susreta upozorila da je riječ o nadasve maštovitom glazbenom ostvarenju sa svim elementima ocharavajućega scenskoga uprizorenja.

Sve što se događa na pozornici u sedamdesetak minuta trajanja nove hrvatske opere zacijelo će privlačiti pozornost i pružiti užitke svim ljubiteljima glazbenoga kazališta, posebno mladim naraštajima.

Ivan Josip Skender, diplomirani skladatelj iz razreda Željka Brkanovića i dirigent iz razreda Vjekoslava Šuteja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, dobitnik niza nagrada, posebno za zborna ostvarenja, kao dirigent zbora »Palma« Bazilike Srca Isusova u Zagrebu, zaposlen u Operi HNK u Zagrebu kao dirigent opernog zbora i na Muzičkoj akademiji u Zagrebu kao asistent na odjelu dirigiranja, već je po definiciji svojega zaposlenja »kazališni čovjek«.

A upravo ta iskustva s glazbenom scenom posebno dolaze do izražaja u njegovu prvom opsežnijem glazbeno-scenskom ostvarenju.

Činjenica pak da je za operni libreto, koji je prema antologijskoj bajci »Šuma Striborova« Ivane Brlić-Mažuranić (1874.-1938.) ispisao Ozren Prohić (Zagreb, 1968.), otvorila je prostor za razigravanje skladateljske mašte i pi-

sanje glazbe čije su osnovne značajke komunikativnost, nepretencioznost, orkestralni kolorizam i razumljivost namijenjena doista svim generacijama posjetitelja opernog kazališta.

Iz dubokog orkestralnog registra započinje glazbeno zbivanje koje nas s otvaranjem zastora, a za vrijeme trajanja nadahnute uvertire, upoznaje s glavnim likovima, Majkom i Sinom, u krugu njihova skromnog doma i s čarobnim drvećem na pozornici.

Započinje priča koju uvodi Pripovjedač, a u kojoj će se zla ljudska duša pretvorena u guju ponovno pretvoriti u djevojku, Snahu, sa svim karakteristikama osorne žene i mučiteljice Majke. Slijedi dobro poznati tijek radnje, nevolje Majke, dolazak Djevojčeta koje Majci poklanja pruče iz kojega se iz vatre javlja veselo društvo Domaćih na čelu

Posebne užitke priređuje glazba Ivana Josipa Skendera - u zboru žena koje dolaze na slavlje te napose u nastupima Domaćih skladatelj nalazi rješenja čije nadahnuće osvježava i oduševljava, a posebno su poglavlje orkestralna intermezza s glazbom bogata kolorita

s Malikom Tintilinićem, odvođenje protjerane Majke stariješini Striboru, njegova ponuda da ju razriješi nevolja ponovnim povratkom u mladost te njezina odluka da ipak ostane u svojem životu, jer iz ljubavi prema Sinu ne želi napustiti stvarni život.

Tu je, dakako, i nezaobilazna kokoš, izlazak svračića iz jajeta i Snahino otkrivanje pravoga gujina karaktera, te protjerivanje toga zla i sretni završetak, spajanje Sina i Djevojčeta.

Zaključna pouka, da začaranost šume može biti završena tek dolaskom nekoga komu će biti milija njegova nevolja od sve sreće ovoga svijeta, ako to znači i zaborav majčinske ljubavi, dopire do gledatelja u poetskom završnom prizoru.

Doista, cijeli je tijek radnje vizualiziran maštovitom scenom scenografa Dalibora Laginje i nadasve čarobnim kostimima kostimografa Jurja Žigmana. Teško da

ćemo zaboraviti vatreno crvenu boju svjetleće odjeće Domaćih, pompoznu figuru Stribora koji u svojoj dominantnosti sjedi na povišenju kulise i iz bogato ukrašenog kostima vlada u svojem prizoru, a dojmivi su i predimenzionirani kostim Majke, golemost gujina tijela i ljupko pruče u suknji Djevojčeta.

Budući da je koreografkinja Maja Marjančić umješno razigrala Domaće, a oblikovatelj svjetla Deni Šesnić maštovito osmislio svjetlosne efekte, sve što se gleda osvaja bogatstvom imaginacije i nezaboravno je u svojem dojmu.

Posebne užitke priređuje glazba Ivana Josipa Skendera. Iako pjevačke dionice ne prelaze granice nužno potrebnoga, prevladava parlendo likova s melodijskim naglascima u nastupima Majke i vokalizama Djevojčeta, u zboru žena koje dolaze na slavlje, te napose u nastupima Domaćih skladatelj nalazi rješenja čije nadahnuće osvježava i oduševljava.

A posebno su poglavlje orkestralna intermezza, glazba bogata kolorita, istaknutih puhačkih sola, impresionističke ugodajnosti i primjerne opisnosti. Dirigentica Nada Matošević pažljivim je i dobro pripremljenim glazbenim dijelom opere bajke osigurala uspjeh cijeloga događanja.

Solističkim nastupima, zrelim interpretacijama Mirelle Toić u ulozi Majke, bogato obojenu mezzo-sopranu Kristine Kolar u ulozi zle Snahe, sonornu basu Siniše Šorka u ulozi Stribora, raspjevanu tenoru Sergeja Kiseljeva u ulozi razdraganoga Malika Tintilinića, zvonku tenoru Voljena Grpca u ulozi sina i poetskomu sopranu Marijane Radić u ulozi Djevojčeta, valja uputiti pohvale za skladno odvijanje predstave. U ulozi Pripovjedača pozornost je odličnim nastupom privlačio i bariton Robert Kolar.

Riječju, ostvarena riječkim snagama, jednako onima na pozornici, uz soliste i profesionalno do radene nastupe Orkestra i zbora Opere te članova Baleta HNK Ivana pl. Zajca, kao i onima zaslužnima za sve pripreme radove, praizvedba Skenderove »Šume Striborove« novo je poglavlje u povjesnici Opere u Rijeci čiji će se dometi nedvojbeno iskazivati trajnim ostankom na repertoaru. Hrvatska je operna produkcija tako dobila naslov koji će biti vrijedno postaviti i u drugim nacionalnim kazalištima.